

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Quick scan natuur

Gendringen, Locatie Lenteleven

Gemeente Oude IJsselstreek

Datum: 06 juni 2024

Projectnummer: 220120.01

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Besluitgebied	3
2	Wettelijk kader	9
2.1	Gebiedsbescherming	9
2.2	Soortenbescherming	10
2.3	Bescherming houtopstanden	11
3	Onderzoeksmethode	12
3.1	Deskundigheid	12
3.2	Definitie product	12
3.3	Werkwijze	12
4	Beschermde gebieden	14
4.1	Natura 2000-gebieden	14
4.2	Natuurnetwerk Nederland	15
5	Beschermde soorten	17
5.1	Specifieke zorgplicht	17
5.2	Vogels	18
5.3	Planten	24
5.4	Grondgebonden zoogdieren	24
5.5	Vleermuizen	28
5.6	Reptielen	30
5.7	Amfibieën	32
5.8	Vissen	34
5.9	Insecten en andere ongewervelden	34
5.10	Aanvullend onderzoek naar beschermde soorten	38
6	Beschermde houtopstanden	40
6.1	Aanwezigheid	40
6.2	Effectbeoordeling en advies	40
7	Conclusie	41
7.1	Beschermde gebieden	41
7.2	Beschermde soorten	41
7.3	Beschermde houtopstanden	42
7.4	Vervolgstappen	42

Geraadpleegde bronnen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Oude IJsselstreek is op zoek naar nieuwe woningbouwlocaties binnen de gemeente. Een dergelijke geschikte locatie is locatie Lenteleven in Gendringen. Hiervoor dient een nieuw omgevingsplan opgesteld te worden.

Deze ruimtelijke ontwikkeling past niet binnen het huidige omgevingsplan. Hiervoor dient derhalve een wijziging van het omgevingsplan plaats te vinden. Hiervoor moet de haalbaarheid worden aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving en of daarmee bijvoorbeeld sprake is van een flora- en fauna-activiteit of een Natura 2000-activiteit. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan natuur uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden, beschermde soorten en beschermde houtopstanden en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is.

1.2 Besluitgebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het besluitgebied bevindt zich tussen de bebouwde kommen van Gendringen en Ulft (gemeente Oude IJsselstreek, provincie Gelderland). In de omgeving van Gendringen en Ulft liggen agrarische gronden en woonkernen.

Het besluitgebied wordt ingesloten door vier belangrijke verkeersaders van Gendringen en Ulft, namelijk de Oude IJsselweg (N817) ten westen, de Wesenthorstlaan ten noorden, de Staringstraat ten oosten en de Rijnweg ten zuiden van het besluitgebied. Verder ligt ten noorden van het besluitgebied een klein bosgebied met daarachter de bebouwde kom van Ulft. Ten oosten van het besluitgebied liggen voornamelijk sportvelden, maar ook een klein stuk extensief beheerd grasland en hoogstamfruitboomgaarden. Ten zuiden van het besluitgebied bevindt zich de bebouwde kom van Gendringen en ten westen bevinden zich agrarische velden. Het besluitgebied is later uitgebreid in noordelijke richting. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het besluitgebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het besluitgebied (rood omkaderd) en latere uitbreiding van het besluitgebied (blauw omkaderd). Bron: PDOK.

Luchtfoto met de globale ligging van het besluitgebied (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Op 20 april 2022 is het eerste veldbezoek uitgevoerd. Op 24 november 2023 is een tweede veldbezoek uitgevoerd ten behoeve van de uitbreiding van het besluitgebied in noordelijke richting.

Veldbezoek op 20 april 2022

Het besluitgebied bestaat grotendeels uit agrarisch terrein. Verder zijn er twee woningen met bijbehorende siertuinen aanwezig. Deze woningen zullen in de voorgenumen plannen ingepast worden en maken daarom geen deel uit van de quick scan. Centraal in het besluitgebied ligt een kleine speeltuin. In het noordoosten van het besluitgebied ligt een moestuincomplex. Langs veel van de randen zijn watergangen/afwateringsloten aanwezig. Ten tijde van het veldbezoek hadden alleen de watergangen aan de noord- en oostkant water. Direct aangrenzend aan de noordkant en aan de zuidkant van het besluitgebied zijn grotere groenstructuren aanwezig. Bij de noordelijke groenstructuur ligt ook een poel met veel watervegetatie. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het besluitgebied ten tijde van dit veldbezoek.

Zuidoostelijk agrarisch veld.

Zuidwestelijk agrarisch veld.

Groenstructuur langs zuidkant besluitgebied.

Woning langs de Lenteleven.

Speeltuin.

Noordelijke agrarische velden.

Plas ten oosten van besluitgebied.

Moestuincomplex.

Afwateringsloot in het noorden van het besluitgebied.

Poel in het noorden van het besluitgebied.

Westkant van het besluitgebied.

Zuidwestkant van het besluitgebied.

Veldbezoek op 24 november 2023

Door latere uitbreiding van het besluitgebied in noordelijke richting is een tweede veldbezoek uitgevoerd. Het noorden van het besluitgebied bestaat uit een klein bosje met een kleine poel en direct aangrenzende sloot. In het bosje zijn twee onverharde wandelpaden aanwezig. Het opgaande struweel bestaat uit onder andere hazelaar, meidoorn, berk, zomereik, Hollandse linde en braam. De poel was ten tijde van het veldbezoek erg troebel en de oevers waren begroeid met riet. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het noorden van het besluitgebied.

Onverhard wandelpad in het bosje.

Opgaand struweel in het bosje.

Poel naast het bosje en in verbinding met sloot.

Overgang van het bosje in naastliggende akker.

1.2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie zal nieuwbouw in het besluitgebied zijn gerealiseerd. Ten tijde van het opstellen van de quick scan moet het stedenbouwkundig plan nog opgesteld worden. Het is al wel duidelijk dat de woonhuizen met bijbehorende tuinen in het besluitgebied ingepast zullen worden en dus niet worden gesloopt. Voor het aanwezige groen wordt er worst-case vanuit gegaan dat dit volledig verwijderd wordt. In het noorden van het besluitgebied ter hoogte van het bosje worden nieuwe wandelpaden gerealiseerd. Dit betreft een drietal verbindingspaadjes op het bestaande graspad, waarvan twee in het zuiden en één in het oosten. Er zullen graspaadjes of halfverharde paadjes tussen de bomen aangelegd worden. Er zullen geen bomen gekapt worden en er zal tevens geen verlichting toegepast worden. Er worden verder geen permanente opstallen gesloopt voor de voorgenomen plannen, alleen enkele kleine kassen in het moestuincomplex zullen verwijderd worden. Zie navolgende afbeelding.

Inrichtingsschets met beoogde ontwikkeling van het besluitgebied.

2 Wettelijk kader

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natura 2000-gebieden en Bijzondere nationale natuurgebieden*

Op grond van de Omgevingswet (Ow) kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen Bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen.

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Het is verboden om zonder vergunning werkzaamheden of activiteiten uit te voeren die significant negatieve gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Indien sprake is van een significant negatief effect, is sprake van een Natura 2000-activiteit. Als uit de quick scan natuur blijkt dat een project mogelijk negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, vindt een tweede toetsing plaats, de voortoets. Als blijkt dat geen sprake kan zijn van significant negatieve effecten, kunnen de betreffende activiteiten voor het project worden uitgevoerd. Er is dan geen sprake van een vergunningsplicht. Als de kans op significante gevolgen niet kan worden uitgesloten dan moet, conform artikel 16.53c van de Omgevingswet en artikel 8.74b van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) een passende beoordeling worden gemaakt.

Voor Natura 200-gebieden en Bijzondere nationale natuurgebieden geldt ook een specifieke zorgplicht (artikel 11.6 Bal). Hiermee worden alle activiteiten verboden die iemand verricht waarvan die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat dit activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de bescherming van natuur. Diegene is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, of om die activiteit niet uit te voeren als dit redelijkerwijs mogelijk is. Zodra uit de quick scan of voortoets blijkt dat geen sprake kan zijn van significant negatieve effecten, moeten de resteffecten in het kader van deze specifieke zorgplicht bepaald worden. Ook als wel significante negatieve effecten plaatsvinden en deze middels maatregelen zoveel mogelijk worden gemitigeerd of gecompenseerd, moeten in het kader van de zorgplicht de resteffecten onderzocht worden. Middels passende maatregelen moeten deze gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen of hersteld worden. Tenslotte moet, vanuit redelijkheid, nagegaan worden of deze maatregelen werken. Als blijkt dat deze niet werken moet de activiteit gestaakt worden en moet de schade hersteld worden, waar dit redelijkerwijs mogelijk is.

2.1.2 *Natuurnetwerk Nederland*

De Omgevingswet draagt Gedeputeerde Staten op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (artikel 2.31a, lid 1d Ow). Voor dit netwerk geldt dat regels worden opgenomen in omgevingsplannen en projectbesluiten die in ieder geval verzekeren dat de kwaliteit en oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen

de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden ervan, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven. Provincies dienen deze bescherming te regelen bij omgevingsverordening (artikel 7.8 Bkl). Daarnaast kunnen provincies bij omgevingsverordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen (artikel 2.44, lid 5 Ow).

De provincie Gelderland spreekt niet van Natuurnetwerk Nederland maar van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Binnen het GNN en de GO staat de bescherming van de kernkwaliteiten centraal. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en omgevingscondities. Per saldo moet elke ontwikkeling in het GNN een verbetering van de betreffende kernkwaliteiten opleveren.

De GO heeft een dubbeldoelstelling. Er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. Door de samenhang met de aangrenzende en inliggende natuur van het GNN herbergt de GO ook kenmerkende natuurwaarden. Bij ruimtelijke ingrepen in de GO wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwvestiging, uitbreiding van bestaande bestemmingen en de schaal/omvang van de ingreep.

De provincie Gelderland vindt het verder van belang dat rustgebieden voor winterganzen geschikt blijven voor ganzen. De provincie stuurt daarom op het behoud van de openheid en de rust in deze gebieden. Ook zijn weidevogelgebieden aangewezen. De provincie wil hier een landbouwpraktijk stimuleren en in stand houden die rekening houdt met weidevogels. Beschermde weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden liggen voornamelijk in de GO en voor het overige deel in het GNN.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Omgevingswet. In het geval een activiteit mogelijke gevolgen heeft voor van nature in Nederland levende wilde planten en dieren is sprake van een flora- en fauna-activiteit. Voor een aantal soorten is opgenomen dat in het geval van schadelijke handelingen sprake is van een vergunningsplichtig geval. Er is een apart beschermingsregime voor Vogelrichtlijnsoorten (artikel 11.37 t/m 11.40 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)), voor Habitatrichtlijnsoorten (artikel 11.46 t/m 11.48 Bal) en voor Andere soorten (artikel 11.54 Bal).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt voor al de in het wild levende soorten ook een specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Hiermee worden alle activiteiten verboden die iemand verricht waarvan die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat dit activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor alle in het wild levende planten en dieren. Diegene is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken, of om die activiteit niet uit te voeren als dit redelijkerwijs mogelijk is. Dit houdt specifiek in dat diegene kennis moet nemen van aanwezige beschermde soorten, soorten van

bijlage IX van het Bal en Rode lijstsoorten. Daarna moet diegene nagaan of nadelige gevolgen worden uitgesloten. Als deze gevolgen niet zijn uit te sluiten, moeten hiervoor passende preventieve maatregelen getroffen worden. Er moet nagegaan worden of deze maatregelen werken. Als blijkt dat deze niet werken moet de activiteit gestaakt worden en moet de schade hersteld worden.

Provinciale Staten kunnen in een omgevingsverordening een vrijstelling verlenen van de verboden van de wet. De provincie Gelderland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aarmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de verboden niet van toepassing op flora- en fauna-activiteiten die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die activiteiten uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode (artikel 11.45 Bal). Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden (artikel 8.74j t/m l, Bkl).

2.3 Bescherming houtopstanden

Ook voor beschermde houtopstanden geldt een specifieke zorgplicht (artikel 11.116 Bal). Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie (artikel 11.126 Bal). Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant (artikel 11.129 Bal).

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn onder meer niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen en op houtopstanden binnen de bebouwingscontour houtkap liggen. Deze bebouwingscontour is opgenomen in het omgevingsplan van de gemeente. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

3 Onderzoeksmethode

3.1 Deskundigheid

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staan bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om aan onze standaard te voldoen, wordt ecologisch onderzoek enkel uitgevoerd door deskundigen. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van de ecologie van de betreffende soorten. Onze deskundigen voldoen aan de eisen van een ecologisch deskundige zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland die stelt en zoals is beschreven in artikel 7.197j, lid 2, onder a van de Omgevingsregeling (Or). Ecologen in opleiding tot deskundige werken altijd onder begeleiding van een deskundige.

3.2 Definitie product

Het product wat in deze rapportage geleverd wordt is een “quick scan natuur”. Dit bestaat uit een “quickscan soorten” conform de begrippenlijst van het Netwerk Groene Bureaus (NGB 2020), aangevuld met verkennende analyse op het gebied van gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) en een verkennende analyse op het gebied van houtopstanden. Daarnaast krijgt de specifieke zorgplicht van soorten vanwege de Omgevingswet meer aandacht.

3.3 Werkwijze

Voor het onderzoek werd een bureaustudie uitgevoerd en werd een veldbezoek aan de locatie gebracht. Als eerste werd voor het onderzoek, op basis van informatie van de opdrachtgever, het besluitgebied in beeld gebracht en werden de toekomstige ontwikkelingen beschreven. Vervolgens werd onderzocht welke beschermde plant- en diersoorten in de omgeving van het besluitgebied zijn te verwachten. Daarnaast wordt ook een korte potentie-inschatting van Rode lijstsoorten en soorten van bijlage IX van het Bal opgesteld. Hiervoor werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd op 19 april 2022, 20 november 2023 en 11 maart 2024 waarbij waarnemingen van de afgelopen 10 jaar werden opgevraagd. Aanvullend hierbij is gebruik gemaakt van andere bronnen, als websites en verspreidingsatlassen. Bij deze bureaustudie werd ook de ligging van het besluitgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en gebieden die via de omgevingsverordening zijn beschermd onderzocht. Hiervoor werd onder meer informatie van de website van de provincie geraadpleegd. Ten slotte werd nagegaan of beschermde houtopstanden in het besluitgebied aanwezig zijn.

Vervolgens werd twee veldbezoeken aan het besluitgebied en de directe omgeving ervan gebracht. Het eerste bezoek vond plaats op 20 april 2022, bij droog, windstil, helder weer en een temperatuur van circa 18 graden Celsius. Het tweede bezoek vond plaats op 24 november 2023, bij droog, windstil, halfbewolkt weer en een temperatuur van circa 6 graden Celsius. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te

krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid van het besluitgebied voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Beide veldbezoeken zijn overdag uitgevoerd waarbij het besluitgebied en de wijdere omgeving te voet visueel (zicht en met verrekijker) en auditief werd geïnspecteerd. Het veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie, maar geeft enkel een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

Met de gegevens uit de bureaustudie en het veldbezoek is vervolgens een potentie-inschatting gemaakt van de aanwezigheid van beschermde soorten, Rode lijstsoorten en soorten van bijlage IX van het Bal, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden en de effectbeoordeling hiervan in het kader van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Op basis van deze inschatting is een advies opgesteld met aanbevelingen voor vervolgstappen. Nadat het eerste conceptrapport gereed was, is dit beoordeeld op inhoud en vorm door een deskundig collega. Het commentaar is vervolgens besproken en verwerkt, om zo tot een eensluidend advies te komen.

DISCLAIMER

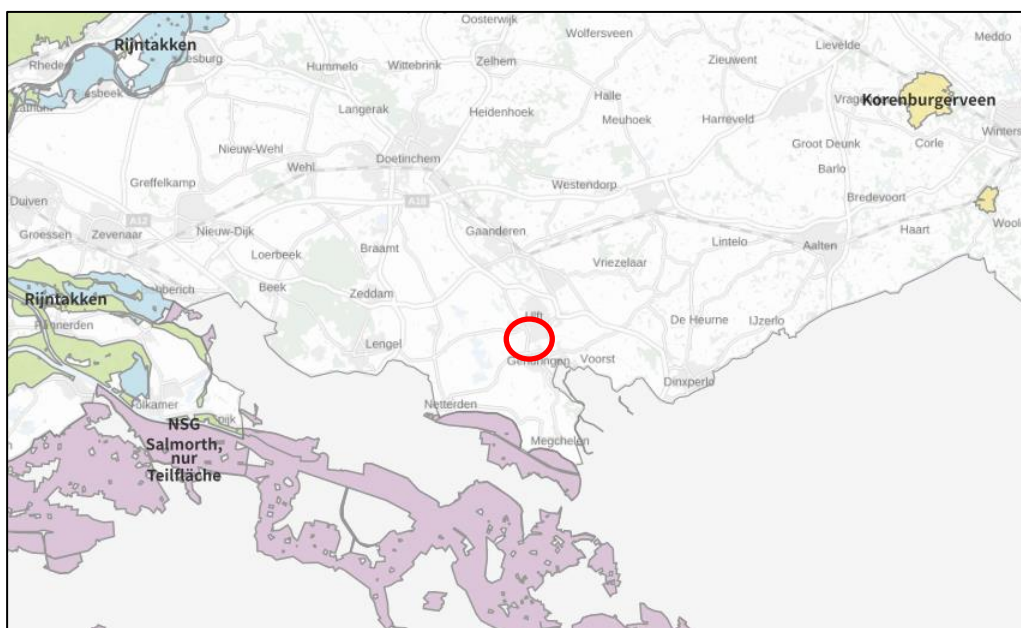
De bescherming van Rode lijstsoorten en soorten van bijlage IX van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) door middel van de specifieke zorgplicht onder de Omgevingswet (Ow) is nieuw. De concrete interpretatie van de beschreven onderzoekslast en hoe ver de te nemen maatregelen moeten gaan, is nu nog niet duidelijk. Dit zal door middel van jurisprudentie op termijn duidelijk(er) worden. Tot die tijd maken wij op basis van wat redelijkerwijs kan worden gevraagd een eigen inschatting van de onderzoekslast en te nemen maatregelen voor de betreffende soorten. Indien dit in de toekomst leidt tot onvolledigheden of onjuistheden in dit rapport, zijn wij hiervoor niet aansprakelijk te stellen.

4 Beschermde gebieden

4.1 Natura 2000-gebieden

4.1.1 Ligging

Het besluitgebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Omgevingswet is aangewezen (zie navolgende afbeelding). Wel ligt het Duitse Natura 2000-gebied “NSG Hetter-Millinger Bruch, mit Erweiterung” op circa 3,6 kilometer ten zuiden van het besluitgebied. Het dichtstbijzijnde Nederlandse Natura 2000-gebied is de “Rijntakken” en ligt op circa 15 kilometer ten westen van het besluitgebied.

Globale ligging van het besluitgebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

Bron: Aerius.

4.1.2 Effectbeoordeling en advies

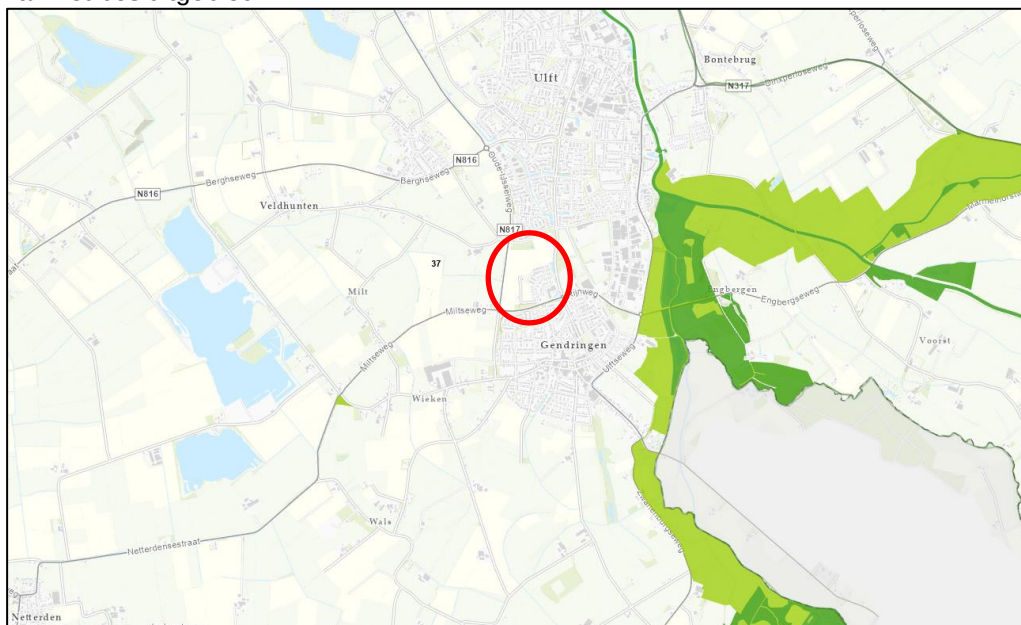
Het besluitgebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Omgevingswet als Natura 2000-gebied is aangewezen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt namelijk op 3,6 kilometer afstand. Met de ruimtelijke ontwikkeling die uiteindelijk gaat plaatsvinden is een toename van stikstofuitstoot in het besluitgebied op voorhand niet uit te sluiten. Mogelijk slaat deze extra stikstof neer op stikstofgevoelige gebieden in de Natura 2000-gebieden in de omgeving. Om te berekenen of hier daadwerkelijk sprake van is, dient een AERIUS-berekening uitgevoerd te worden. Mocht blijken dat er sprake is van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebied door deze ontwikkeling, dan is vervolgens aanvullend onderzoek nodig, in de vorm van een voortoets. Onderzocht dient dan te worden of de toename van de stikstofdepositie kan leiden tot significant negatieve gevolgen voor beschermde natuurwaarden binnen Natura 2000-gebied, zodat bepaald kan worden of sprake is van een Natura 2000-activiteit. Andere verstoringen van de instandhoudingsdoelen zoals door geluid kunnen door de onderlinge afstand worden uitgesloten.

Niet-significante resteffecten vanuit de specifieke zorgplicht, behalve gerelateerd aan stikstofdepositie, zijn ook niet te verwachten omdat gezien de afstand tussen het besluitgebied en de Natura 2000-gebieden gesteld kan worden dat vanuit het besluitgebied geen enkele invloed op Natura 2000-gebieden wordt uitgeoefend, ook geen niet-significante effecten. Als uit de AERIUS-berekening blijkt dat geen sprake is van een toename in stikstofdepositie, gelden ook hiervoor dus geen niet-significante resteffecten. Als wel sprake is van een toename in stikstofdepositie worden de mogelijke resteffecten behandeld in de dan op te stellen voorttoets.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

4.2.1 Ligging

Het besluitgebied ligt niet binnen Natuurnetwerk Nederland (zie navolgende afbeelding). Het dichtstbijzijnde gedeelte van het natuurnetwerk bevindt zich op ongeveer 900 meter ten oosten van het besluitgebied en betreft een deel van het Gelders Natuurnetwerk van het deelgebied “Oude IJssel”. Het dichtstbijzijnde deel van de Groene Ontwikkelingszone bevindt zich op ongeveer 800 meter ten oosten van het besluitgebied. Er zijn geen weidevogelleefgebieden en ganzenfoerageergebieden in de buurt van het besluitgebied.

Globale ligging van het besluitgebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk (donkergroen) en de Groene Ontwikkelingszone (lichtgroen). Bron: Provincie Gelderland.

4.2.2 Effectbeoordeling en advies

Het besluitgebied ligt niet binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN) of de Groene Ontwikkelingszone (GO). De bescherming van het NNN kent in de provincie Gelderland niet het begrip externe werking. Aangezien het besluitgebied niet in het NNN ligt, leidt de voorgenomen ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte kwaliteit of

samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingrepen zullen geen effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN hebben. De bescherming van het GNN en GO staat de uitvoering van de plannen niet in de weg.

5 Beschermde soorten

5.1 Specifieke zorgplicht

5.1.1 Aanwezigheid

In het besluitgebied is een grote hoeveelheid groen, enige bebouwing en water aanwezig. Het besluitgebied vormt daarmee geschikt leefgebied voor in het wild levende planten en dieren.

Daarnaast zijn in het besluitgebied de volgende biotopen aanwezig: klein bos, een poel, afwateringssloot en boerenland (extensief beheerd grasland). Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de volgende Rode lijstsoorten in de omgeving van het besluitgebied voor.

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de volgende soorten in en in de omgeving van het besluitgebied voor.

Soortgroep	soort
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis
Overige zoogdieren	Haas, konijn, wezel
Vogels	Blauwe kiekendief, boerenwaluw, brilduiker, gele kwikstaart, graspieper, grauwe vliegenvanger, grote lijster, huismus, huiswaluw, keep, kneu, koekeek, kraanvogel, kramsvogel, nachtegaal, oeverloper, patrijs, ransuil, slobbeend, smient, spotvogel, steenuil, tapuit, torenvalk, tureluur, veldleeuwerik, visdief, watersnip, wielewaal, wintertaling, zeearend, zomertaling
Dagvlinders	Bruin blauwtje
Wespen, bijen en mieren	Blauwe metselbij, weidebij
Overige insecten	Gewone haft, leptocerus, limnephilus, vierlijneendagsvlieg
Vaatplanten	Akkerandoorn, blauw walstro, bolderik, gele kornoelje, korenbloem, veldsalie
Korstmossen	Fors rijpmos, groot takmos

Op basis van de uitgevoerde veldbezoeken kan geconcludeerd worden dat de kwaliteit van de aanwezige biotopen voor Rode lijstsoorten wisselend is. Het kleine bos en de poel in het noorden blijven behouden in de toekomstige situatie. Een negatief effect op soorten die hier potentieel kunnen voorkomen als bijvoorbeeld haften (poel), korstmossen (op bomen) en/of vaatplanten is derhalve op voorhand uitgesloten. Het boerenland is voedselrijk en in gebruik als extensief beheerd grasland. Het is op voorhand ongeschikt voor voorgenoemde vaatplanten. Derhalve kan op voorhand gesteld worden dat soorten van de Rode lijsten die aangemerkt zijn als ernstig bedreigd en bedreigd niet in het besluitgebied voorkomen. Daarnaast zijn een aantal Rode lijstsoorten, zoals vleermuissoorten, vogelsoorten en wezel ook wettelijk beschermd en worden daarom ook verderop in dit hoofdstuk uitgebreid besproken en worden derhalve hier niet verder benoemd. Derhalve kunnen de soorten uit navolgende tabel in het besluitgebied voorkomen.

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en potentie-inschatting gaan we ervan uit dat deze soorten in het besluitgebied voorkomen.

Soortgroep	soort
Overige zoogdieren	Haas, konijn

5.1.2 Effectbeoordeling en advies

In paragraaf 5.1.1 is aangegeven welke Rode lijstsoorten en soorten van bijlage IX van het Bal in het besluitgebied voor kunnen komen op basis van verspreidingsgegevens van de NDFF. Zoals eerder genoemd worden vogelsoorten verderop in dit hoofdstuk behandeld, maar blijft tevens het kleine bos behouden. Met het in acht nemen van maatregelen die benoemd worden in paragraaf 5.2.1.2., namelijk een broedvogelcheck vooraf aan de start van de werkzaamheden, zijn redelijkerwijs negatieve effecten uitgesloten.. Hiermee wordt verstoring van eventuele nestgevallen namelijk voorkomen.

Grondgebonden zoogdieren als haas en konijn kunnen in het besluitgebied voorkomen. In de toekomstige situatie zal in de ruimere omgeving voldoende foerageergebied aanwezig blijven, waardoor er geen significant verlies zal zijn van leefgebied. Echter worden maatregelen aanbevolen die in acht genomen moeten worden gedurende de realisatiefase om redelijkerwijs negatieve effecten te voorkomen. Deze maatregelen zijn kort maaien van het grasveld alvorens de werkzaamheden, gefaseerd werken en werken in één richting gedurende de werkzaamheden. Zo kunnen voorgenoemde soorten een kans gegeven om te vluchten en voorkomen dat ze ingesloten worden. Dieren kunnen uit eigen beweging op zoek gaan naar ander geschikt leefgebied buiten het besluitgebied. Indien deze maatregelen in acht genomen worden, kunnen negatieve effecten als doden van voorgenoemde soorten, voorkomen worden en is nader onderzoek voor voorgenoemde soorten niet nodig.

5.2 Vogels

5.2.1 Vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten

5.2.1.1 Aanwezigheid

Tijdens het veldbezoek zijn in het besluitgebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als kauw, houtduif en merel. Dergelijke soorten kunnen mogelijk in alle segmenten van het besluitgebied tot broeden komen. In het besluitgebied zijn onder andere duivennesten en merelnesten waargenomen.

5.2.1.2 Effectbeoordeling en advies

Bij de toekomstige ontwikkeling zouden nesten van broedende vogels kunnen worden beschadigd of vernield, wat verboden is onder de Omgevingswet. De periode waarin de meeste vogelsoorten broeden, loopt globaal van half maart tot half augustus. Echter is dit indicatief en kunnen er ook broedgevallen buiten deze periode vallen en deze zijn tevens beschermd. Om overtreding van de wet te voorkomen adviseren wij om alvorens de geplande ruimtelijke ontwikkeling van start gaat, een broedvogelcheck uit te voeren. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het besluitgebied aanwezig zijn. Als deze niet

aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

5.2.2 Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

Naast de reguliere bescherming in het broedseizoen zijn er verschillende vogelsoorten van wie de nesten jaarrond worden beschermd. Deze jaarrond beschermde status is vanwege verschillende redenen. Zo zijn er soorten die het hele jaar gebruik maken van het nest. Daarnaast zijn er koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn. Ook zijn er soorten die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die nauwelijks in staat zijn zelf een nest te maken. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor de betreffende soorten.

5.2.2.1 Huismus

Aanwezigheid

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (golvende) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen (BIJ12 2017a).

Huismussen broeden in bebouwing. Voor de voorgenomen plannen worden geen permanente opstallen gesloopt. Het is daarom uitgesloten dat nesten van de huismus beschadigd of vernield worden met de voorgenomen plannen. In het besluitgebied zijn verder nog wel enkele woonhuizen met bijbehorende siertuinen aanwezig. Meerdere van deze woningen hebben wel een dakpannen dak met toegangen tot de ruimte tussen het dakbeschot en de dakpannen waar mogelijk huismussen kunnen broeden. In de siertuinen zijn ook regelmatig hagen en dicht struikgewas aanwezig, wat als schuilmogelijkheden voor huismussen kan functioneren. Deze woningen zijn geschikt als nestlocatie voor huismussen. Tijdens het veldbezoek zijn ook op meerdere locaties roepende huismussen waargenomen.

Effectbeoordeling en advies

Zowel de potentiële nestlocaties als de rest van het leefgebied in de siertuinen blijft bij de voorgenomen plannen behouden. Ook tijdens de aanlegfase is het zeer onwaarschijnlijk dat nesten van de huismus verstoord worden. De huismus is een soort die geadapteerd is aan aanwezigheid van de mens. Daarnaast is op de percelen altijd (voldoende) groenstructuren aanwezig, naast de potentiële nestlocaties. Met het behoud van de groenstructuren op de woonpercelen zelf en aanwezigheid van groenstructuren ten oosten van het besluitgebied is te allen tijde voldoende schuilgelegenheid aanwezig. Voor de huismus is tevens vastgesteld dat de tolerantie van verstoring groter wordt naarmate er meer van dergelijke schuilgelegenheden zijn (Fernández-Juricic, 2004). Het is daarom redelijkerwijs uitgesloten dat nestlocaties van de huismus verstoord worden gedurende de aanlegfase.

5.2.2.2 Gierzwaluw

Aanwezigheid

Gierzwaluwen broeden in Nederland in stedelijk gebied. Ze broeden in kolonies, onder daken en in gebouwen. Veel gebruikte nestlocaties zijn onder scheefliggende of kapotte dakpannen, onder nokpannen, in gaten en kieren onder de dakrand en bij dakkapellen, daar waar het zink overloopt van de dakkapel naar de dakpannen. Daarnaast worden soms kunstmatige nestkasten of nestpannen, gaten in muren, gaten achter regenpijpen of ventilatieschachten als broedlocatie gebruikt. Nestlocaties dienen een vrije uitvliegroute op minimaal enkele meters boven de grond te hebben. Dakken dienen verder minimaal een hellingshoek van 45 graden te hebben om als nestlocatie geschikt te zijn (BIJ12 2017b).

Net als huismussen, broeden gierzwaluwen vrijwel uitsluitend in bebouwing. Aangezien er geen bebouwing gesloopt zal worden voor de voorgenomen plannen is het op voorhand uitgesloten dat nestlocaties van de gierzwaluw verloren gaan bij de voorgenomen plannen

Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.2.2.3 Steenuil en kerkuil

Aanwezigheid

De steenuil is een honkvaste soort die het gehele jaar in een klein territorium van enkele honderden meters verblijft. Het jachtgebied bestaat uit open terrein met lage vegetatie. Nesten worden het gehele jaar ook als verblijfplaats gebruikt. Nestplaatsen bevinden zich op erven van burgerwoningen, bij boerderijen in agrarisch cultuurlandschap en aan dorpsranden. Nesten worden hier in boomholten, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen gemaakt. De soort broedt vanaf maart tot mei. De jongen vestigen zich op korte afstand van het ouderlijk territorium (SOVON, 2002, BIJ12, 2017c).

De kerkuil komt voor in cultuurland met gras- en bouwlanden die begrensd worden door kruidenrijke akkerranden, houtwallen, heggen of bosjes. Kerkuilen broeden vooral in de hoge, donkere en tochtvrije delen van boerenschuren, kerken, kastelen en torens en bij hoge uitzondering in een holle boom. Tegenwoordig broedt 90 procent van de gevallen in een speciale nestkast. De kerkuil is zeer honkvast en blijft zijn hele leven in de buurt van zijn gekozen leefgebied. De broedlocatie is vaak een andere als de winterverblijfplek (SOVON, 2002).

Het besluitgebied bestaat voornamelijk uit relatief grote agrarische percelen. Deze percelen hebben erg weinig randzones, geen bomenrijen tussen de percelen en geen groenstroken. Het is daarom weinig geschikt als foerageergebied voor een steenuil of kerkuil. Verder is tijdens het veldbezoek gezocht naar eventuele uilenkasten of sporen van gebruik van een schuur. Dit is niet aangetroffen. Omdat er geen nestkasten of andere geschikte nestmogelijkheden verdwijnen en er vrijwel geen geschikt foerageergebied in het besluitgebied aanwezig is, kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat essentiële functies voor de steenuil of kerkuil verloren gaan door de voorgenomen plannen.

Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soorten te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.2.2.4 Buizerd, ransuil, sperwer, wespendif, boomvalk

Aanwezigheid

De buizerd heeft de voorkeur voor een afwisselend landschap waar bossen worden afgewisseld door open terrein, weilanden en houtwallen. De combinatie van een bos of bosje met nabijgelegen open land is ideaal. De buizerd maakt in de meeste gevallen gebruik van een bestaand kraaien- of blauwe reigernest, en bouwt deze verder uit tot een omvangrijk nest. Het territorium en bijbehorende nesten wordt jaarrond verdedigd. Nesten bevinden zich in hoge bomen tussen de 6 en 27 meter, grofweg tussen de 1/3 en 2/3 van de boomhoogte. Het nest bevindt zich direct langs de stam of soms op een zijtak, enkel in grove dennen ook in de boomtop (SOVON, 2002).

Ransuilen broeden in allerlei gebieden, waar open veld aanwezig is met voldoende muizen. Ze mijden grote bossen, boomloze gebieden en steden. Tegenwoordig wordt vooral in kleine bosjes en agrarisch cultuurland gebroed. De soort nestelt in een oud nest van een andere soort, bij voorkeur van ekster of zwarte kraai, maar soms ook van houtduif, buizerd of havik. Ze broeden bij voorkeur in naaldbomen, die het beste dekking geven, maar ook in loofbomen, houtwallen, boomgroepen en solitaire bomen. De broedperiode is van half februari tot eind juli, waarbij eileg plaatsvindt van half maart tot half april. (SOVON 2002, www.sovon.nl, www.vogelbescherming.nl).

De sperwer komt voor in allerlei typen bos en kleinschalig landschap met boomgroepen. De soort broedde traditioneel in dichte, niet te oude naaldbossen of gemengde bossen. Onder andere door toename van de havik, die in vergelijkbaar gebied leeft en ook op de sperwer jaagt, broedt de sperwer tegenwoordig echter op allerlei plekken in dichte loofbosjes, wegbepplanting en stadstuinen. De sperwer maakt elk jaar een nieuw nest binnen het bezette territorium, vaak dicht bij het oude. Het nest wordt direct aan de stam op dikke takken gebouwd. Soms wordt het oude nest van een houtduif verder uitgebouwd. De soort broedt van eind april tot eind juni (SOVON, 2002).

De wespendif nestelt in de kruin van hoge loof- en naaldbomen. Deze wordt echter snel over het hoofd gezien omdat ouders met jongen tot meer dan vijf kilometer van het nest foerageren en de balts boven dit gehele territorium kan plaatsvinden. De soort bouwt jaarlijks een nest of knapt een oud nest op. Als voedsel worden vooral sociale wespen en hun larven en poppen gegeten, maar de wespendif eet ook ander dierlijk voedsel zoals kleine zoogdieren, reptielen of amfibieën. De wespendif start pas in de laatste decade van mei met de ei-leg. De jongen zijn vanaf half augustus vliegvlug en worden dan nog twee weken verzorgd (SOVON, 2002).

De boomvalk is een schaarse broedvogel die leeft in open landschappen, meestal met water in de buurt. De boomvalk broedde oorspronkelijk veel in heiden, bossen en bosranden op zandgrond. Tegenwoordig broedt zij echter meer in open agrarische landschappen en aan de rand van steden. Ook in gebieden die rijk zijn aan menselijke verstoring zoals sport-, bedrijfsterreinen of langs snelwegen wordt door de boomvalk gebroed. Dit heeft deels te maken met een toenemende predatiedruk van havik in het

oorspronkelijke broedgebied. De boomvalk gebruikt voornamelijk nesten van kraaien maar ook duiven of andere roofvogels om in te broeden en gedraagt zich in broedtijd onopvallend. Nesten kunnen in boomgroepen, vrijstaande bomen maar ook op hoogspanningsmasten zijn gelegen. De broedperiode is in mei-juni (SOVON 2002, www.vogelbescherming.nl).

In het bosje in het noorden van het besluitgebied zijn twee middelgrote nesten gevonden, vermoedelijk voormalige kraaiennesten. Daarnaast zijn in het gemeentebosje direct ten zuiden van het besluitgebied verschillende grote nesten gevonden die eventueel door bovengenoemde soorten gebruikt kunnen worden. De wespindief is een soort die voornamelijk in echte bossen broedt en erg gevoelig is voor verstoring. Het is onwaarschijnlijk dat deze in het besluitgebied broedt. De buizerd en sperwer zijn echter minder kritisch en zouden goed van de aangetroffen nesten gebruik kunnen maken. Verder is binnen twee kilometer een bekende winterrustlocatie van de ransuil aanwezig. Ransuilen zoeken vaak in de buurt van deze rustplaats een eigen territorium. De ransuil zou daarom ook goed in de aangetroffen nesten in het besluitgebied tot broeden kunnen komen. Ten slotte is de boomvalk regelmatig waargenomen in de omgeving van de zandwinningsplas ten westen van het besluitgebied. Deze soort kan ook goed zijn plek vinden in het besluitgebied. Het is niet op voorhand uit te sluiten dat nestlocaties van de buizerd, ransuil, sperwer of boomvalk in het besluitgebied aanwezig zijn.

Effectbeoordeling en advies

Naast soorten waarvan het nest alleen in de broedtijd beschermd is, zijn mogelijk ook soorten aanwezig waarvan het nest jaarrond is beschermd. Dit betreft de soorten buizerd, sperwer, boomvalk en ransuil. Met de geplande werkzaamheden gaat de functionaliteit van deze mogelijke nesten waarschijnlijk verloren. Ook is kans aanwezig op het verwonden of doden van vogels. In beide gevallen is sprake van een schadelijke handeling onder de Omgevingswet. Om uitsluitsel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Voor het grootste gedeelte van het besluitgebied is dergelijk nader soortgericht onderzoek al uitgevoerd (SAB, 2023). Later is het besluitgebied uitgebreid in noordelijke richting en omvat dit het bos en de poel. Dit deel van het besluitgebied blijft echter behouden en er worden geen bomen gekapt. Er worden wel graspaden of halfverharde paden aangesloten op het bestaande (gras)voetpad. Er zal ook geen verlichting aangebracht worden. Op voorhand kunnen eventuele negatieve effecten door deze werkzaamheden echter uitgesloten worden aangezien deze niet meer verstoring met zich meebrengen dan eventuele (geluids)verstoring die reeds aanwezig is van het huidige wandelpad en ligging tussen openbare wegen.

5.2.2.5 Roek

Het habitat van de roek bestaat uit vochtige gras- en bouwlanden met verspreid staande clusters van bomen. Ook parklandschappen en parken aan de rand van vochtige landbouwgebieden worden gebruikt. De roek is een kolonievogel. De nesten bevinden zich in clusters van hogere bomen van 15-25 hoogte. Er worden verschillende boomsoorten gebruikt, waarbij de aanwezigheid van stevige takvorken op enkele meters hoogte leidend is bij de boomkeuze. De functionele leefomgeving rond een nestplaats van een roek moet bestaan uit een combinatie van voldoende volwassen bomen van minimaal 15 meter hoog. Een gevarieerd boomsoortenbestand en

minimaal 1,5 hectare vochtig bemest gras- of bouwland binnen een straal van 1500 meter van de nestlocatie (BIJ12, 2017d, SOVON, 2012).

De nesten van een roekenkolonie zijn eenvoudig waar te nemen zolang er geen dicht bladerdek aanwezig is. Ondanks dat er verschillende losse nesten aanwezig waren, waren nergens grote aantallen grote nesten bij elkaar aanwezig. Daarnaast zijn roeken in de periode ten tijde van het eerste veldbezoek (april) al erg actief rondom hun broedgebied en er zijn geen individuen aangetroffen. Het is uitgesloten dat in het besluitgebied een roekenkolonie aanwezig is.

Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soorten te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.2.2.6 Overige vogelsoorten

Aanwezigheid

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd, nestelen op hoge gebouwen (slechtvalk), op richels van bergen of steengroeven en soms op oude roofvogelnesten (oehoe), langs stromende beken (grote gele kwikstaart) of op speciale nestpalen (ooievaar) (SOVON 2002, vogelbescherming.nl, sovon.nl). Deze elementen zijn niet in het besluitgebied aanwezig. Nesten van deze vogelsoorten worden niet in het besluitgebied verwacht.

Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soorten te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.2.3 *Vogelsoorten met mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)*

Voor een aantal soorten geldt dat de nesten enkel jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een situatie waar de huidige broedlocatie zal worden vernield en broedlocaties in de omgeving zeer schaars zijn. Een categorie 5-soort is dan niet flexibel genoeg om een andere broedlocatie te vinden.

5.2.3.1 Aanwezigheid

Tijdens de veldbezoeken zijn er categorie 5-soorten waargenomen zoals de ekster.

5.2.3.2 Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op categorie 5 soorten te verwachten, omdat er voldoende essentiële elementen, zoals broedlocaties, in de omgeving van het besluitgebied aanwezig zijn. Tevens worden er geen bomen gekapt. Echter dient er wel zoals benoemd in paragraaf 5.2.1. een broedvogelcheck uitgevoerd te worden alvorens de werkzaamheden van start gaan.

5.3 Planten

De vaatplanten die zijn beschermd middels de Omgevingswet betreffen veelal zeldzame soorten, waarvan de meeste Rode Lijst-soorten, met specifieke groeiplaatsen in met name stabiele en natuurlijke biotopen, zoals bossen, zeeduin, kalkgraslanden, beekdalen, veengronden en moerassen. Ook is een aantal soorten beschermd die groeit op oude en verweerde muren en zijn enkele zeldzame akkerplanten beschermd. Een deel van de beschermde planten komt alleen voor in Zuid-Limburg. Veel soorten komen voornamelijk voor op kalkhoudende en voedselarme grond (Sparrius et al. 2012). Naast de beschermde vaatplanten zijn er twee mossoorten beschermd. Beide soorten zijn zeer zeldzaam. Tonghaarmuts is in Nederland gevonden in vochtige, jonge wilgenbossen en in jonge aanplant van zomereik. Geel schorpioenmos groeit op moskussens op weinig substraat (Janssen en Schaminee 2004, verspreidingsatlas.nl).

Het besluitgebied bestaat uit agrarisch gebied met landschapselementen, een klein bos en enkele gebouwen. Het agrarisch gebied wordt intensief beheerd, met maïs op de akkers en Engels raaigras op de weilanden. Beschermde plantsoorten komen hier niet voor. Tijdens het veldbezoek werden verder ook geen aanwijzingen gevonden dat bijzondere groeiplekken voor beschermde plantsoorten aanwezig zijn. Daarom kan de aanwezigheid hiervan in het besluitgebied op voorhand uitgesloten worden.

5.4 Grondgebonden zoogdieren

5.4.1 *Aanwezigheid soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt*

Zoals beschreven in paragraaf 2.2, geldt voor een aantal meer algemeen voorkomende beschermde soorten zoogdieren een provinciale vrijstelling van de verboden in de wet. Het is goed mogelijk dat in of nabij het besluitgebied deze soorten voorkomen, zoals de veldmuis of gewone bosspitsmuis. Deze soorten komen wijdverspreid voor en stellen geen hoge eisen aan hun omgeving.

5.4.2 *Aanwezigheid soorten waarvoor geen vrijstelling geldt*

Deze beschermde grondgebonden zoogdieren komen voornamelijk voor in natuurlijke- of half-natuurlijke habitats zoals bos, heide of kleinschalig agrarisch landschap. Een aantal soorten is zeer zeldzaam en komt alleen in Zuid-Limburg voor. Dit geldt voor hamster, hazelmuis, eikelmuis, molmuis, lynx en wilde kat. Ook de wolf is zeer zeldzaam. Andere soorten, zoals bever, boomarter, das, eekhoorn, steenarter, waterspitsmuis en wild zwijn komen algemener voor. Met name eekhoorn en steenarter worden ook regelmatig in meer stedelijk gebied aangetroffen (Lange et al. 2003, verspreidingsatlas.nl).

Deze beschermde grondgebonden zoogdieren komen voornamelijk voor in natuurlijke- of half-natuurlijke habitats zoals bos, heide of kleinschalig agrarisch landschap. Een aantal soorten is zeer zeldzaam en komt alleen in Zuid-Limburg voor. Dit geldt voor hamster, hazelmuis, eikelmuis, molmuis, lynx en wilde kat. Ook de wolf is zeer zeldzaam. Andere soorten, zoals bever, boomarter, das, eekhoorn, steenarter, waterspitsmuis en wild zwijn komen algemener voor. Met name eekhoorn en steenarter

worden ook regelmatig in meer stedelijk gebied aangetroffen (Lange et al. 2003, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de boommarter, bunzing, das, eekhoorn, hermelijn, otter en steenmarter in de omgeving van het besluitgebied voor. Daarnaast ligt het besluitgebied ook in het algehele verspreidingsgebied van de wezel, aldus verspreidingsatlas.nl. De aanwezigheid van de otter in het besluitgebied kan direct op voorhand worden uitgesloten vanwege het ontbreken van allerlei soorten stromende wateren waar deze soort afhankelijk van is.

5.4.2.1 Boommarter

Aanwezigheid

De boommarter heeft een voorkeur voor oud (loof-)bos, maar is ook in andere typen bos te vinden. De soort komt soms ook in meer open terreinen voor, mits er voldoende bosjes en lijnvormige elementen in de omgeving zijn, zoals heggen en houtwallen. De boommarter komt slechts incidenteel voor in de nabijheid van gebouwen. Boommarters kiezen een rustplaats in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten worden vaak in oude spechten- of eekhoornholten of inrottingsholten gemaakt (www.zoogdiervereniging.nl).

In en rond het besluitgebied is geen oud bos aanwezig. Ten tijde van de veldbezoeken zat er weinig blad aan de bomen. Daarom kon het gebied goed onderzocht worden op sporen van de boommarter, zoals geschikte holtes, prooiresten, haren en uitwerpselen. Dit werd niet aangetroffen. Het is daarom redelijkerwijs uit te sluiten dat deze soort in het besluitgebied aanwezig is en leefgebied verloren gaat door de voorgenomen plannen.

Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.4.2.2 Das

Aanwezigheid

De das leeft in allerlei soorten biotopen en heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap, met akkers, bosjes, weiland en houtwallen. Leefgebied van de das moet voldoende dekking bieden, met weinig verstoring, een groot voedselaanbod, een bodem waarin ze goed kunnen graven en met een grondwaterstand lager dan 1,5m onder het maaiveld. De das is een omnivoor. Het belangrijkste voedsel voor de das zijn regenwormen. Daarnaast eten ze vruchten, noten, granen, paddenstoelen, knaagdieren, egels, slakken en insecten.

Tijdens het veldbezoek is uitvoerig gezocht naar sporen van de das, zoals mestputjes, looproutes, haren en holtes. Deze zijn niet aangetroffen. Het is daarom redelijkerwijs uitgesloten dat vaste rust- en verblijfplaatsen van de das in het besluitgebied aanwezig zijn. Voor de rest wordt het besluitgebied ingesloten door de bebouwde kom en een drukke provinciale weg zonder faunapassages. Het is daarom ook redelijkerwijs uit te sluiten dat in de omgeving dassenburchten aanwezig zijn waarbij de das het besluitgebied kan gebruiken als foerageergebied. Omdat het besluitgebied niet

bereikbaar is vanuit een gebied wat wél geschikt is voor dassen, kan ook uitgesloten worden dat essentieel leefgebied van de das verloren gaat door de voorgenomen plannen.

Effectenbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.4.2.3 Kleine marters (bunzing, hermelijn en wezel)

Aanwezigheid

De bunzing heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de nabijheid. De soort kan ook voorkomen in een bebouwde omgeving met veel groen en in open bossen. De bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van konijn, mol, vos en das, maar ook steenhopen, holle bomen en boomwortels worden als schuilplaats gebruikt (Bouwens, 2017).

De hermelijn leeft in een kleinschalig landschap waar voldoende dekking en open water aanwezig is. De soort mijdt bossen en de bebouwde kom. Als verblijfplaats worden meestal oude mollen of konijnenholen gebruikt, maar de soort kan ook voorkomen in bijvoorbeeld holten in bomen, of houtstapels (Bouwens, 2017). Een gang of hol met een doorsnede van vijf centimeter is al groot genoeg om een hermelijn te huisvesten.

De wezel is niet gebonden aan een bepaald landschapstype maar heeft een voorkeur voor een kleinschalig (cultuur-) landschap. Een vereiste is wel dat er voldoende dekking aanwezig is, bijvoorbeeld in de vorm van bosschages, houtstapels of heggen. De soort komt ook wel voor in een groene bebouwde omgeving. De soort mijdt natte gebieden. Als verblijfplaats gebruiken ze onder meer houtstapels, oude hopen van muizen, ratten en konijnen (Bouwens, 2017).

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF worden de kleine marterachtigen voornamelijk in de buurt van Engbergen en bij de zandwinningsplas waargenomen. Het besluitgebied bestaat overwegend uit relatief grote agrarische velden met weinig beschutting en randzones. Het grootste deel van het besluitgebied is daarom niet geschikt als leefgebied voor kleine marters. In het noorden van het besluitgebied is echter een klein bos aanwezig met struweel. Het moestuincomplex in het noordoosten van het besluitgebied zou ook als leefgebied van kleine marters kunnen functioneren. Er zijn veel schuilmogelijkheden, het is er over het algemeen niet druk bezocht en er zijn foerageermogelijkheden. Daarnaast loopt er ten noorden en zuiden van het moestuincomplex een watergang door met groenvoorzieningen en bevindt zich ten oosten, aan de overkant van de Staringstraat, ook geschikt leefgebied voor marters. Als deze totale structuur door kleine marters gebruikt wordt, zou het kunnen dat het leefgebied door de voorgenomen plannen versnipperd raakt en zijn functie verliest.

Effectenbeoordeling en advies

Met de toekomstige werkzaamheden kunnen eventueel aanwezige verblijfplaatsen, of andere essentiële elementen verloren gaan. Ook is kans aanwezig op het verwonden of doden van deze dieren. In beide gevallen is sprake van een schadelijke handeling onder de Omgevingswet. Om uitsluitsel te krijgen over de aan- of afwezigheid van

deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Voor het grootste gedeelte van het besluitgebied is dergelijk nader soortgericht onderzoek al uitgevoerd (SAB, 2023). Echter is voor het noorden van het besluitgebied, namelijk het bosje, wegens later uitbreiden van het besluitgebied geen soortgericht onderzoek uitgevoerd. De groenstructuren blijven hier behouden, er worden geen bomen gekapt en er wordt geen verlichting aangebracht. Er worden wel graspaden of halfverharde paden aangesloten op het bestaande (gras)voetpad. Op voorhand kunnen eventuele negatieve effecten door deze werkzaamheden echter uitgesloten worden aangezien deze niet meer verstoring met zich meebrengen dan eventuele (geluids)verstoring die reeds aanwezig is van het huidige wandelpad en ligging tussen openbare wegen. Negatieve effecten op die soorten zijn dan ook niet te verwachten en nader onderzoek naar die soorten is dan ook niet nodig.

5.4.2.4 Steenmarter

Aanwezigheid

De steenmarter leeft bij voorkeur in een kleinschalig, parkachtig landschap. De soort is met name aanwezig in de nabijheid van dorpen, boerderijen en ook steden. Elementen als groenstroken, heggen, bosjes en greppels zijn belangrijk voor het vinden van voedsel en als dekking. Binnen zijn leefgebied heeft de steenmarter vele schuilplaatsen, zoals boomholtes, takkenhopen, dicht struweel en ruimtes in bebouwing. Hier bewoont de soort bijvoorbeeld zolders, kruipruimtes of ruimtes in de spouw (www.zoogdiervereniging.nl).

In het besluitgebied zijn weinig schuilmogelijkheden die een steenmarter kan gebruiken om zijn verblijfplaats te maken. Alleen eventueel het moestuincomplex en het noordelijke bosje kan door de steenmarters gebruikt worden. De steenmarter heeft een erg groot territorium met meerdere verblijfplaatsen. Daarnaast kan een steenmarter zich in stedelijk gebied goed handhaven zolang er voldoende groen aanwezig is. Het is uitgesloten dat er essentieel leefgebied van de steenmarter verloren gaat door de voorgenomen plannen.

Effectenbeoordeling en advies

In het besluitgebied is geen bebouwing aanwezig, waardoor voortplantingsplaatsen van de steenmarter op voorhand uitgesloten zijn. Mogelijk ligt het besluitgebied wel in een territorium van een steenmarter, maar er is gezien de beperkte grootte van het besluitgebied geen sprake van essentieel leefgebied. Gezien het opportunistische karakter van de soort en de grootte van een steenmarterterritorium kunnen negatieve effecten gedurende de aanleg- en gebruiksfase op voorhand worden uitgesloten.

5.4.2.5 Eekhoorn

Aanwezigheid

De eekhoorn leeft in allerlei typen bos en is ook in tuinen of parken (in de omgeving van bos) aan te treffen mits daar voldoende voedsel beschikbaar is. Ze maken een bolvormig nest van takken en bladeren op minimaal 5 meter hoogte in de boom. Ook natuurlijke boomholtes, oude kraaien- of eksternesten, nestkasten of spechtenholen worden als nestlocatie gebruikt ([zoogdiervereniging.nl](http://www.zoogdiervereniging.nl)).

In het besluitgebied zijn geen geschikte bomen aanwezig waar een eekhoorn een nest kan maken. In het bosje in het noorden van het besluitgebied en het gemeentebosje direct ten zuiden van het besluitgebied zijn echter wel verschillende nesten aangetroffen. Omdat er nog relatief weinig ondergroei was en er niet veel blad aan de bomen zat, kon de grond onder de nesten uitvoerig afgezocht worden op sporen van de eekhoorn, zoals haren, uitwerpselen en afgeknaagde kegels of nootjes. Dit is niet aangetroffen. Omdat er geen sporen zijn aangetroffen op een geschikt onderzoeksmoment kan redelijkerwijs uitgesloten worden dat de nesten door eekhoorns gebruikt worden. In andere delen rondom het besluitgebied zijn helemaal geen sporen van de eekhoorn aangetroffen.

Effectbeoordeling en advies

Het is uitgesloten dat vaste rust- en verblijfplaatsen van eekhoorns verloren gaan door de voorgenomen plannen. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.5 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis in de buurt van het besluitgebied voor. Daarnaast ligt het besluitgebied binnen het globale verspreidingsgebied van de meervleermuis aldus de verspreidingsgegevens van verspreidingsatlas.nl. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn beschermd volgens de Omgevingswet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten (Dietz et al. 2011).

5.5.1 Gebouwbewonende vleermuissoorten

5.5.1.1 Aanwezigheid

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter bijvoorbeeld gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot, achter luiken en in schoorstenen (BIJ12 2017e, Dietz et al. 2011).

Er zullen geen gebouwen gesloopt worden voor de voorgenomen plannen. Het is daarom uitgesloten dat vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen verloren gaan door de voorgenomen plannen.

5.5.2 Boombewonende vleermuissoorten

5.5.2.1 Aanwezigheid

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een zekere diameter en leeftijd te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Grofweg zijn hardhout bomen als eik en beuk jonger dan 60 jaar en zachthout bomen jonger dan ongeveer 30 jaar voor een spechtenhol (waar boombewonende vleermuizen vaak gebruik van maken) nog niet geschikt (Zoogdiervereniging & Probos 2012).

In het besluitgebied staan verschillende bomen. Deze zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op geschikte holtes en loszittend schors. Deze zijn niet aangetroffen. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn daarom niet in het besluitgebied te verwachten.

5.5.2.2 Effectbeoordeling en advies

Het is op voorhand uitgesloten dat vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouw- en/of boombewonende vleermuizen verloren gaan door de voorgenomen plannen. Derhalve hoeft er geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

5.5.3 Essentieel foerageergebied

5.5.3.1 Aanwezigheid

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is beschermd.

Het besluitgebied omvat meerdere hectare met voornamelijk grootschalig agrarisch landschap. Er zijn relatief weinig locaties aanwezig die geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. De verwachting is dan ook niet dat elementen aanwezig zijn die als essentieel foerageergebied voor de vleermuizen dienen.

5.5.3.2 Effectbeoordeling en advies

Het is op voorhand uitgesloten dat essentieel foerageergebied in het besluitgebied aanwezig is. Derhalve hoeft er geen nader onderzoek uitgevoerd te worden.

5.5.4 Essentiële vliegroutes

5.5.4.1 Aanwezigheid

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen worden door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan

oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben (Limpens et al. 2004). Daarom zijn dergelijke vliegroutes beschermd.

In het besluitgebied zijn verschillende lijnvormige elementen aanwezig. De grootste doorlopende structuur ligt langs de Oude IJsselweg aan de westkant van het besluitgebied. Dit is een dubbele bomenrij naast een watergang die tot ver buiten het besluitgebied doorloopt. Het is aannemelijk dat dit als vliegroute voor vleermuizen gebruikt wordt. Verder zijn er in het noorden van het besluitgebied in het bosje langs de onverharde wandelpaden lijnvormige elementen aanwezig. Het is aannemelijk dat dit als vliegroute voor vleermuizen gebruikt wordt, aangezien deze overloopt in de bomenrij van de oude IJsselweg en ook in oostelijke richting langs de Wesenthorstlaan. Indien de bomenrij langs de Oude IJsselweg aangetast wordt en/of de lijnvormige elementen in het bos in het noorden van het besluitgebied, is het mogelijk dat essentiële vliegroutes van vleermuizen verstoord wordt. Deze aantasting kan zijn door fysiek bomen weg te halen uit de bomenrij, maar ook door extra straatverlichting naast de bomenrij te plaatsen.

5.5.4.2 *Effectbeoordeling en advies*

Indien de bomenrij langs de Oude IJsselweg aangetast wordt en/of de lijnvormige elementen in het bos in het noorden van het besluitgebied, is het mogelijk dat essentiële vliegroutes van vleermuizen verstoord wordt. Deze aantasting kan zijn door fysiek bomen weg te halen uit de bomenrij, maar ook door extra straatverlichting naast de bomenrij te plaatsen. De vliegroute langs de Oude IJsselweg is reeds onderzocht (SAB, 2023). Wegens latere uitbreiding van het besluitgebied in noordelijke richting is het bosje in het noorden nog niet onderzocht. Echter blijft dit volledig behouden, er worden geen bomen gekapt en tevens wordt er geen verlichting aangebracht. Derhalve zijn negatieve effecten op dit deel van het besluitgebied uitgesloten. Nader onderzoek is derhalve niet nodig.

5.6 Reptielen

Reptielen komen in ons land voornamelijk voor op de hogere zandgronden, in duin-, bos- of heidegebieden. De ringslang komt daarnaast ook voor in veengebieden en laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. Deze soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren. De muurhagedis is gebonden aan warme, stenige plekken en leeft in Nederland vooral in Maastricht en is daarnaast op verschillende plaatsen uitgezet. (Creemers en van Delft 2009).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en verspreidingsatlas.nl ligt het besluitgebied in het algehele verspreidingsgebied van de hazelworm, zandhagedis en levendbarende hagedis.

5.6.1 Hazelworm

5.6.1.1 Aanwezigheid

De hazelworm leeft in bossen, bosranden, houtwallen en heide maar ook in parken en tuinen in een bosrijke omgeving. De soort wordt het meest in de randzone van heide- en bosterreinen aangetroffen. Het leefgebied bestaat uit enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. Ze hebben daarbij een voorkeur voor habitats met voldoende gevarieerde structuur in de vegetatie en ook met hopen en gaten in de grond. Door deze variatie kunnen de dieren hun temperatuur regelen zonder in alle openheid te hoeven zonnebaden. Ook in kleinschalig cultuurlandschap kan de soort worden aangetroffen. Hazelwormen leven deels ondergronds, onder blad of onder heidestruiken. De overwintering gebeurt ondergronds, in droge holten, die gedeeltelijk zelf gegraven zijn (Creemers & van Delft, 2009).

In het noorden van het besluitgebied is een klein bos aanwezig. Er is hier geen sprake van een randzone en/of overgangszone richting het naastgelegen agrarische perceel. Derhalve is van een gevarieerde structuur, met halfbedekte vegetatie, geen sprake. Het voorkomen van deze soort op basis van ontbreken van geschikt biotoop is derhalve uitgesloten.

5.6.1.2 Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.6.2 Zandhagedis

5.6.2.1 Aanwezigheid

De zandhagedis komt voor op droge en zandige plekken op (struik)heidevelden, duinen of bosranden. Ook op open plekken in het bos en langs weg- en spoorbermen is de soort te vinden. De aanwezigheid van struikheide en helm en voldoende zonnige plekken zijn hierbij de belangrijkste structuurbepalende landschapskarakteristieken. De optimale habitat is een mozaïek van dwergstruikvegetatie, hogere grassen en kale grond. In kalkrijke duinen bestaat het voorkeurs habitat uit met duinriet vergrast duin-doornstruweel met lage grassen, korstmossen en zand. Zandhagedissen overwinteren in de grond in een verlaten zoogdier- of een zelf gegraven hol (Creemers & van Delft, 2009).

In het besluitgebied is in het noorden een klein bos aanwezig, daarnaast bestaat het besluitgebied overwegend uit agrarisch gebied. Het bos heeft geen overgangszone richting de naastgelegen gebieden. Daarnaast is geen sprake van droge en zandige plekken. Geschikt biotoop voor de zandhagedis is niet aanwezig en het voorkomen van deze soort kan op voorhand worden uitgesloten.

5.6.2.2 Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.6.3 *Levendbarende hagedis*

5.6.3.1 *Aanwezigheid*

Het habitat van de levendbarende hagedis bestaat uit vochtige gebieden zoals natte heiden, drogere delen van moerassen of veengebieden, duinen, open bossen en bosranden. Heide en hoogveen zijn een voorkeurs habitat. De soort wordt ook vaak in bermen, dijken en langs spoorlijnen aangetroffen welke van grote betekenis zijn voor de uitwisseling tussen populaties. Ook in half-natuurlijke graslanden en ruigten kan de soort gedijen. Open plekken om te zonnen zijn een voorwaarde voor vestiging. Winterverblijven bestaan uit vorstvrije plekken in zeggepollen, zandholten of onder boomstronken (Creemers & van Delft, 2009).

In het besluitgebied is geen heide en hoogveen aanwezig. Daarnaast is er geen sprake van een grote structuurvariatie in de vegetatie. Geschikt biotoop van de levendbarende hagedis is derhalve niet aanwezig in het besluitgebied en het voorkomen van deze soort kan op voorhand worden uitgesloten.

5.6.3.2 *Effectbeoordeling en advies*

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.7 *Amfibieën*

5.7.1 *Aanwezigheid soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt*

Zoals beschreven in paragraaf 2.2, geldt voor een aantal meer algemeen voorkomende beschermde soorten amfibieën een provinciale vrijstelling van de verboden in de wet. Het is goed mogelijk dat in of nabij het besluitgebied deze soorten voorkomen, zoals de bruine kikker of gewone pad. Deze soorten komen wijdverspreid voor en stellen geen hoge eisen aan hun omgeving.

5.7.2 *Aanwezigheid soorten waarvoor geen vrijstelling geldt*

Beschermde amfibieën waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, komen voornamelijk voor in en nabij vennen, poelen en slootjes, met helder en schoon water, in heide-, veen- en bosgebied en in de uiterwaarden. De rugstreepad is ook in de duinen aanwezig. De geelbuikvuurpad, vuursalamander en vroedmeesterpad worden bijna uitsluitend in Zuid-Limburg aangetroffen (Creemers en van Delft 2009, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en verspreidingsatlas.nl ligt het besluitgebied in het algehele verspreidingsgebied van de rugstreepad en poelkikker.

5.7.2.1 *Poelkikker*

Aanwezigheid

De poelkikker leeft vooral in gebieden met zwak zure, oligotrofe, schone, stilstaande wateren (vennen en hoogveenputten) in bos, heide en hoogveen maar ook in graslanden, agrarische kleipolders met kwel, laagveen, uiterwaarden en op ruderaal terrein.

De poelkikker wordt slechts zelden aangetroffen bij grote vijvers, meren of stromende wateren. Hij heeft een voorkeur voor onbeschaduwde wateren met een begroeide oeverzone. De soort is kritisch wat betreft de waterkwaliteit dat voedselarm en schoon moet zijn. De dieren kunnen grote afstanden afleggen en kunnen op grote afstanden van het water worden gevonden. De poelkikker overwintert op het land waar hij zichzelf ingraaft of gebruik maakt van muizenholletjes, houtstronken of stenen. De overwinteringsplaatsen liggen afhankelijk van het landschapstype binnen de 100 à 200 meter van het water (BIJ12f, 2017; Creemers & van Delft, 2009, Goverse et al. 2015).

Alleen de watergangen ten oosten en noorden van het besluitgebied en een poel in het noorden van het besluitgebied bevatten tijdens het veldbezoek water, waardoor ervan uitgegaan kan worden dat dit permanent watervoerende elementen zijn. Het is een vrij heldere watergang/poel. De poel heeft ook relatief veel waterbegroeiing. De watergangen hebben langs de kant echter vrijwel alleen pitrus staan, wat een indicator is van voedselrijke omgeving en de poel ligt volledig in de schaduw. Het is daarom niet waarschijnlijk dat de watergang of poel als voortplantingshabitat voor de poelkikker kan dienen. Met de voorgenomen plannen wordt daarom geen voortplantingshabitat van de poelkikker aangetast. Omdat er ook in de omgeving geen geschikt voortplantingshabitat voor de poelkikker is, kan het ook uitgesloten worden dat het besluitgebied als landhabitat voor de poelkikker kan functioneren.

Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.7.2.2 Rugstreeppad

Aanwezigheid

De rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals duinen, uiterwaarden, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook komt de soort op minder natuurlijke terreinen voor, zoals braakliggende terreinen of bouwlocaties. Deze soort is een echte pionier die zich ingraaft in kaal braakliggend terrein en haar eitjes legt in ondiepe kale poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt leefgebied zijn. De dieren verlaten half maart de winterverblijfplaats. Voortplanting begint half april en kan doorgaan tot in augustus. Mannetjes verblijven de gehele voortplantingsperiode in het water. Vrouwtjes daarentegen verlaten na de eierafzet het water weer. De rugstreeppad overwintert op het land, de dieren hebben eind oktober allemaal het water weer verlaten (Creemers & van Delft, 2009).

Op het moment is het uitgesloten dat de rugstreeppad in het besluitgebied voorkomt omdat zanderig terrein en ondiepe poelen ontbreken. Daarnaast is de poel in het noorden van het besluitgebied vegetatierijk en ligt het in de schaduw. De sloten die naast het besluitgebied liggen zijn tevens vegetatierijk en een flauw talud ontbreekt. Aanwezigheid kan in de huidige situatie van het besluitgebied derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Effectbeoordeling en advies

De rugstreeppad komt nu niet voor in het besluitgebied. Als het besluitgebied in een later stadium echter uit braakliggend terrein zal bestaan, is het niet onmogelijk dat de

soort zich in het besluitgebied zal vestigen. Aangeraden wordt om ondiepe poelen zo snel mogelijk te dempen en het terrein zo kort mogelijk braak te laten liggen. Hiermee kan vestiging van de rugstreeppad worden voorkomen.

5.8 Vissen

De beschermde vissoorten zijn veelal zeldzaam voorkomende soorten gebonden aan helder, stromend water van beekjes of rivieren. Een uitzondering hierop is de grote modderkruiper die vooral leeft in langzaam stromend water van sloten, vennen of plassen. De soort komt daar voor op plekken met veel onderwatervegetatie en een goed ontwikkelde waterbodem (Janssen en Schamineé 2004, verspreidingatlas.nl).

5.8.1.1 Grote modderkruiper

Aanwezigheid

De grote modderkruiper is een vissoort die vooral tijdens de schemering en in de nacht actief is. Overdag verblijven ze in dichte vegetatie of in de modder. 's Avonds zoeken ze naar dierlijk voedsel als wormen, slakken, mosselen, insectenlarven of waterpissebedden. Ook eten ze wel rottende plantendelen. De soort is redelijk honkvast en brengt een groot deel van zijn leven op een beperkt oppervlakte door. Het leefgebied bestaat vooral uit ondiepe, stilstaande of langzaam stromende wateren, zoals vennen, plassen en oude afgesneden meanders. Het water is vaak rijk aan vegetatie en ook kunnen verlandingssituaties aanwezig zijn. In het water is vaak een modderlaag aanwezig, met een laag van 10-30cm stevige modder. Wateren met een dikke laag dunne modder behoren niet tot het leefgebied. In drooggevallen wateren kan de soort enige tijd ingegraven in de modder overleven. In Nederland komt de soort voornamelijk nog voor in oude slootjes gelegen in ingepolderde voormalige overstromingsvlakten (BIJ12, 2017).

De poel in het noorden van het besluitgebied en de aangesloten sloot hebben weinig variatie in slootbodem en modderdikte. De poel en sloot zijn niet aangesloten op andere watersystemen, waardoor migratie naar diepere delen voor wintermigratie niet mogelijk is. Tevens ontbreken diepere delen binnen de sloten en poel. Het voorkomen van deze soort kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Effectbeoordeling en advies

De rugstreeppad komt nu niet voor in het besluitgebied. Als het besluitgebied in een later stadium echter uit braakliggend terrein zal bestaan, is het niet onmogelijk dat de soort zich in het besluitgebied zal vestigen. Aangeraden wordt om ondiepe poelen zo snel mogelijk te dempen en het terrein zo kort mogelijk braak te laten liggen. Hiermee kan vestiging van de rugstreeppad worden voorkomen.

5.9 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden zijn veelal zeldzaam en eisen een specifiek habitat. Beschermde vlindersoorten komen vooral voor in kruidenrijke en soortenrijke graslanden, heiden, venen en (vochtig) bos (Bos et al. 2006, vlinderstichting.nl). Beschermde libellensoorten leven met name in veengebieden, nabij beekjes of rivieren en bij vennen op de hogere zandgronden (Nederlandse

Vereniging voor Libellenstudie 2002). Beschermde keversoorten zijn gebonden aan oude, rottende bomen in bosgebieden of komen zeldzaam voor in (groter) permanent, helder open water van goede kwaliteit op veengrond (eis-nederland.nl, Janssen en Schamineé, 2004). De Europese rivierkreeft is in ons land nog maar van één plek bekend, op landgoed Warnsborn bij Arnhem. De Bataafse stroommossel is uit ons land verdwenen en de platte schijfhoren komt lokaal voor in laagveengebieden en het rivierengebied, in helder, stilstaand of zeer zwak stromend water met rijke plantengroei, in zowel meren, sloten als plassen (anemoon.org, verspreidingsatlas.nl).

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, sleedoorpage, teunisbloempijlstaart, beekrombout en gevlekte witsnuitlibel in de omgeving van het besluitgebied voor.

5.9.1 Grote vos

5.9.1.1 Aanwezigheid

De grote vos is bij de zandwinningsplas op 1,5 kilometer ten westen van het besluitgebied waargenomen. De grote vos is een zeldzame vlinder. Hij werd acuut met uitsterven bedreigd maar hij wordt de laatste tijd vaker gezien. Er wordt sinds 2019 ook voortplanting vastgesteld. Het lijkt erop dat ze zich weer vestigen in ons land. Het is een zeer mobiele vlinder die veel zwerft. De exacte afstanden die deze vlinder kan afleggen zijn niet bekend. De waardplanten van deze soort zijn voornamelijk iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten. Het habitat is vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout (vlinderstichting.nl).

Tijdens de veldbezoeken zijn in het noordelijke deel van het besluitgebied geschikte waardenbomen waargenomen, zoals brede wilgensoorten. Gezien het voorkomen van waardplanten in het noordelijke deel van het besluitgebied en de waarnemingen ten westen van het besluitgebied is het voorkomen van deze soort niet op voorhand uit te sluiten.

5.9.1.2 Effectbeoordeling en advies

Het bos in het noorden van het besluitgebied blijft behouden. Er worden geen bomen gekapt waardoor het verlies van waardplanten van deze soort op voorhand is uitgesloten. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.9.2 Kleine ijsvogelvlinder

5.9.2.1 Aanwezigheid

De kleine ijsvogelvlinder leeft in vochtige gemengde bossen of loofbossen. Wilde kamperfoelie vormt de waardplant voor de soort. De soort leeft vooral hoog in bomen maar komt 's morgens ook naar beneden om te drinken. Vrouwtjes van deze vlindersoort zetten in de zomer eitjes af op wilde kamperfoelie-planten. Ze kiest hiervoor vooral planten die in de halfschaduw groeien. De rupsen beginnen nog dezelfde zomer te eten van het kamperfoelieblad, waarbij ze een kenmerkend vraatbeeld hebben. De middennerf van het blad wordt namelijk intact gelaten. Vanaf de herfst overwintert de

rups in een half afgebeten blad aan de kamperfoelie. In het voorjaar, vanaf april, eet de rups weer verder van de kamperfoelie, waarna deze in de maand juni verpopt op de kamperfoelie. In de zomer vliegt dan weer een nieuwe generatie vlinders (vlinderstichting.nl).

In het noorden van het besluitgebied is een klein bos aanwezig. Echter is het voorkomen van de waardplant, namelijk wilde kamperfoelie, op voorhand uitgesloten. Wilde kamperfoelie heeft namelijk als standplaats voedselarmere en zuurdere standplaatsen. Gezien de ligging in agrarisch gebied en het voorkomen van onder andere pitrus, braam en brandnetel is sprake van een voedselrijke bodem. Het voorkomen van de waardplant is daarom uitgesloten. Derhalve kan het voorkomen van deze soort ook op voorhand worden uitgesloten.

5.9.2.2 Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.9.3 **Sleedoornpage**

5.9.3.1 Aanwezigheid

De sleedoornpage leeft langs sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden. Het leefgebied van de soort lijkt zich steeds meer naar tuinen en parken in stedelijk gebied te verplaatsen. De soort gebruikt de sleedoorn en andere Prunus zoals Japanse sierkers als waardplant. Sleedoornpage heeft een vliegtijd van juli tot eind september. De soort overwintert als ei op de waardplant. De rups is van april tot juli op de waardplant aanwezig.

In het noorden van het besluitgebied is sleedoorn aanwezig. Sleedoorn is een waardplant van de sleedoornpage, derhalve kan het voorkomen van deze soort in het noorden van het besluitgebied niet uitgesloten worden.

5.9.3.2 Effectbeoordeling en advies

Het bos in het noorden van het besluitgebied blijft behouden. Er worden geen bomen gekapt waardoor het verlies van waardplanten van deze soort op voorhand is uitgesloten. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.9.4 **Teunisbloempijlstaart**

5.9.4.1 Aanwezigheid

De teunisbloempijlstaart is een warmteminnende nachtvlinder die te vinden is op open plekken in vochtige bossen, bosranden en andere warme plaatsen waar de waardplanten groeien, zoals uiterwaarden en ruderaal, braakliggende terreinen. Met het opwarmen van het klimaat wordt de soort steeds algemener in ons land. De vlinders van deze soort vliegen in mei en juni, waarbij eitjes worden afgezet op waardplanten. Dit zijn vooral teunisbloemen, maar ook (harig-) wilgenroosje, basterdwederik en grote kattenstaart zijn waardplanten voor deze soort. De rupsen eten in de periode juni tot

september van de waardplant, waarna ze in de strooisellaag verpoppen en overwinteren (Vlinderstichting.nl, Van Dijk 2018, 2021).

In het noorden van het besluitgebied is een klein bos aanwezig en de rest van het besluitgebied bestaat overwegend uit agrarisch gebied. Het voorkomen van waardplanten, namelijk teunisbloemen, wilgenroosje, basterdwederik en/of grote kattenstaart zijn op voorhand uitgesloten. Deze soorten hebben namelijk zandige of stenige grond (teunisbloem), ruigtevegetaties (basterdwederik en grote kattenstaart) nodig of zijn een pioniersoort (wilgenroosje). Gezien deze elementen niet voorkomen in het besluitgebied is het voorkomen van voorgenoemde waardplanten uitgesloten. Derhalve kan het voorkomen van de teunisbloempijlstaart ook op voorhand worden uitgesloten.

5.9.4.2 Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.9.5 **Beekrombout**

5.9.5.1 Aanwezigheid

De beekrombout is een libel die vooral voorkomt bij stromend water op de binnenlandse zandgronden. Daarnaast is het van belang dat de watergangen zuurstofrijk water met onbegroeid zandig substraat bevat. Vaak zijn grote delen van de oever begroeid en is het landschap in de omgeving kleinschalig.

In het besluitgebied is sprake van kleinschalig landschap, echter is geen sprake van stromend water in de poel en/of sloten. Daarnaast zijn de wateren eutroof. Derhalve kan het voorkomen van de beekrombout op basis van ontbreken van geschikt biotoop op voorhand worden uitgesloten.

5.9.5.2 Effectbeoordeling en advies

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.9.6 **Gevlekte witsnuitlibel**

5.9.6.1 Aanwezigheid

Gevlekte witsnuitlibellen zijn vooral te vinden bij verlandingszones van laagveenmoerassen. Daarnaast komt deze soort ook voor in bosplassen en verlandingszones van hoogveen- en heidevennen op de hoge zandgronden en randzones van hoogveen. Het water waar deze soort voorkomt is helder, ondiep (minder dan 1 meter), matig voedselrijk en beschut gelegen. Vegetatieloze en dichtgegroeide wateren worden gemedend.

In zowel de sloot als de poel is sprake van troebel en voedselrijk water. Geschikt biotoop is voor deze soort niet aanwezig en het voorkomen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

5.9.6.2 *Effectbeoordeling en advies*

Met de ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soort te verwachten, omdat essentiële elementen hiervan in het besluitgebied niet aanwezig zijn. Nader onderzoek is derhalve niet noodzakelijk.

5.10 **Aanvullend onderzoek naar beschermde soorten**

In deze paragraaf is beschreven hoe het nader onderzoek naar de soorten waarvoor dit nodig is, globaal zal worden uitgevoerd. Voor veel beschermde plant- en diersoorten zijn protocollen opgesteld waarin beschreven staat waar het nader soortgericht onderzoek aan moet voldoen om aan- of afwezigheid van de betreffende soort aan te kunnen tonen. Wij werken, indien voorhanden, volgens deze protocollen. Voor genoemde soorten is voor het grootste gedeelte van het besluitgebied is dergelijk nader soortgericht onderzoek al uitgevoerd (SAB, 2023). Later is het besluitgebied uitgebreid in noordelijke richting en omvat dit het bos en de poel. Dit deel van het besluitgebied blijft echter behouden en er worden geen bomen gekapt. Er zal ook geen verlichting aangebracht worden. Er worden wel graspaden of halfverharde paden aangesloten op het bestaande (gras)voetpad, echter hebben deze werkzaamheden geen negatief (verstoring)s effect en hoeft er geen nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden op basis van deze uitbreiding.

5.10.1 **Broedvogelcheck**

Kort voor de start van de werkzaamheden dient door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het besluitgebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

5.10.2 **Buizerd, sperwer, boomvalk**

De onderzoeksperiode voor de buizerd, sperwer en boomvalk lopen respectievelijk van maart tot half mei, maart tot half juli en mei t/m augustus (BIJ12 2017g, SOVON.nl). Door ten minste vier keer in de meest geschikte periode in het besluitgebied te lopen en te zoeken naar nestindicerend gedrag van de betreffende soorten, kan vastgesteld worden of er nestlocaties van deze soorten in het besluitgebied aanwezig zijn.

5.10.3 **Ransuil**

Voor het nader onderzoek naar de ransuil dienen ten minste drie avondbezoeken rond zonsondergang plaats te vinden in de periode 20 februari t/m 20 juli (SOVON.nl). Hierbij wordt gelet op aanwezige volwassen dieren en nestindicerend gedrag, zoals baltsroep of vliegbewegingen met nestmateriaal.

5.10.4 **Kleine marters (bunzing, hermelijn en wezel)**

De aanwezigheid van kleine marters kan worden vastgesteld door het gebruik van de 'struikrover'; een buis met wildcamera waarmee kleine marters kunnen worden

waargenomen (zoogdiervereniging.nl). Ook kan voor het waarnemen van kleine marterachtigen een combinatie van verschillende methoden worden gebruikt. Dit zijn het gebruik van cameravallen, marterboxen, sporenbuizen en nestkasten. Wanneer onderzoek in de actieve periode (maart tot en met augustus) van de dieren wordt gedaan, dan dienen de onderzoeksinstrumenten minimaal 6 weken op de onderzoekslocatie te worden geplaatst. Buiten de actieve periode van de dieren is er minder trefkans. Daarom is dan een dubbele hoeveelheid instrumenten nodig en dient er minimaal 12 weken onderzoek te worden gedaan (Bouwens 2017).

5.10.5 *Vliegroutes vleermuizen*

Het nader onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Het vleermuisprotocol stelt vast dat hiervoor twee veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Het eerste veldbezoek dient in de kraamperiode (half mei – half juli) plaats te vinden en het tweede minimaal acht weken later. Tijdens deze veldbezoeken wordt op strategische plekken langs bomenrijen onderzocht of vleermuizen deze als vliegroute gebruiken.

5.10.6 *Overzicht onderzoeksperiodes*

Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van alle te onderzoeken soorten weer.

Overzicht van onderzoeksperiodes van de te onderzoeken soort(groep)en.

Soortgroep	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Buizerd, sperwer, boomvalk												
Ransuil												
Kleine marters												
Vleermuizen												

6 Beschermde houtopstanden

6.1 Aanwezigheid

In het besluitgebied is een houtopstand aanwezig. De bomen en struiken die aanwezig zijn, zijn namelijk onderdeel van een eenheid bomen en struiken waarvan de oppervlakte groter is dan 1.000 m².

6.2 Effectbeoordeling en advies

In het besluitgebied is een houtopstand aanwezig. Echter als onderdeel van het plan worden geen bomen of struiken van deze houtopstand geveld. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

7 Conclusie

De gemeente Oude IJsselstreek is op zoek naar nieuwe woningbouwlocaties binnen de gemeente. Een dergelijke geschikte locatie is locatie Lenteleven in Gendringen. Hiervoor dient een nieuw omgevingsplan opgesteld te worden.

Voor het wijzigen van het omgevingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving.

In deze quick scan is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het besluitgebied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het besluitgebied.

7.1 Beschermde gebieden

7.1.1 *Natura 2000-gebieden*

Uit de quick scan blijkt dat Natura 2000-gebied “NSG Hetter-Millinger Bruch, mit Erweiterung” in de buurt van het besluitgebied ligt. Door de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn verstoringen door bijvoorbeeld geluid en licht op voorhand uitgesloten. Het is echter wel mogelijk dat in de gebruiksfase een toename van stikstofdepositie veroorzaakt wordt door de voorgenenomen plannen. Om dit te bepalen moet een Aerius-stikstofberekening voor de gebruiksfase uitgevoerd worden.

7.1.2 *Natuurnetwerk Nederland*

Verder blijkt uit de quick scan dat in het besluitgebied geen Natuurnetwerk Nederland of andere provinciaal beschermde natuur aanwezig is. De provinciale bescherming van deze gebieden staat de uitvoering van het plan dan ook niet in de weg en nader onderzoek hiernaar is niet noodzakelijk.

7.2 Beschermde soorten

In en rondom het besluitgebied kunnen de volgende Rode lijstsoorten of soorten van bijlage IX van het Bal voorkomen, namelijk haas en konijn. Om te voldoen aan de specifieke zorgplicht voor deze soorten adviseren wij maatregelen in acht te nemen als genoemd in paragraaf 5.1.2.

In en nabij het besluitgebied kunnen ook soorten voorkomen die zijn beschermd onder de Omgevingswet, maar waarvoor een provinciale vrijstelling van de verboden geldt, voor werkzaamheden die men uitvoert in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Door de provinciale vrijstelling staat de aanwezigheid van deze soorten de geplande ontwikkeling niet in de weg. Daarnaast zijn mogelijk nog enkele essentiële elementen aanwezig, voor soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt. Zo

blijkt uit de quick scan dat in en rondom het besluitgebied vogels kunnen broeden. Om overtreding van de wet te voorkomen wordt geadviseerd om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten, en vooraf aan de start van de werkzaamheden ook een broedvogelcheck te doen. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield.

Mogelijk zijn ook nestplaatsen aanwezig van ransuil, buizerd, sperwer of boomvalk. Nestplaatsen van deze soorten zijn jaarrond beschermd. Om hierover duidelijkheid te krijgen dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien nestplaatsen of essentieel leefgebied van deze soorten aanwezig blijkt, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een vergunning beschermde soorten van de Omgevingswet noodzakelijk

Verder is mogelijk essentieel leefgebied voor kleine marters aanwezig. Ook is mogelijk een essentiële vliegroute van vleermuizen aanwezig. Om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Indien verblijfplaatsen en/of essentiële vliegroute aanwezig blijken, dan moeten voor de werkzaamheden mitigerende maatregelen worden getroffen om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen. Ook is voor de werkzaamheden dan waarschijnlijk een vergunning Omgevingswet noodzakelijk.

Ten slotte wordt geadviseerd om tijdens de werkzaamheden te zorgen dat er geen grote zandhopen en ondiepe poelen ontstaan om vestiging van de rugstreeppad te voorkomen.

7.3 Beschermde houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Omgevingswet van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

7.4 Vervolgstappen

- Houd rekening met de specifieke zorgplicht;
- Houd rekening met broedende vogels;
- Laat een Aeries-stikstofberekening uitvoeren;
- Laat nader onderzoek uitvoeren naar ransuil, buizerd, sperwer, boomvalk, kleine marters en vliegroute voor vleermuizen;
- Zorg tijdens de bouwfase dat het besluitgebied niet geschikt wordt voor de rugstreeppad.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12. 2017a. Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2017b. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2017c. Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2017d. Kennisdocument Das *Meles meles*, versie 1.0, juli 2017. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2023a. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 2.0, juli 2023. BIJ12, Utrecht.

BIJ12. 2023b. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 2.1, februari 2023. BIJ12, Utrecht.

Bos, F. Bosveld, M. Groenendijk, D. van Swaay, C. Wynhof, I. De Vlinderstichting. 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming. Nederlandse fauna deel 7.

Creemers, R. van Delft, J. 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9.

Dietz, Ch. von Helversen, O. Nill, D. 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.

Fernández-Juricic, Esteban & M.D, Jimenez & LUCAS, ELENA. (2001). Alert distance as an alternative measure of bird tolerance to human disturbance: Implications for park design. Environmental Conservation. 28. 263-269.
10.1017/S0376892901000273.

Janssen, J. A. M. Schamineé, J. H. J. 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de habitatrichtlijn.

Lange, R. Twisk, P. van Winden, A. van Diepenbeek, A. 2003. Zoogdieren van West-Europa.

Limpens, H. J. G. A. Twisk, P. Veenbaas, G. 2004. Met vleermuizen onderweg. Uitgave DDW en VZZ.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna deel 4.

Netwerk Groene Bureaus. 2020. Definitielijst Netwerk Groene Bureaus 2020, 16 januari 2020.

Netwerk Groene Bureaus. 2023. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie nov 2023).

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2020. Vleermuisprotocol 2021.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

SOVON. 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Verspreiding, aantallen, verandering. Nederlandse Fauna deel 5.

Sparrus, L. Odé, B. Beringen, R. Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN-criteria. FLORON rapport 57.

Zoogdiervereniging & Probos. 2012. Laanbeheer en vleermuizen; met oog voor veiligheid en cultuurhistorie; met bijdragen van E. A. Jansen, M. H. A. van Benthem, C. de Groot, P. Twisk & H. J. G. A. Limpens.

Websites

www.anemoon.org
www.aerius.nl
www.eis-nederland.nl
www.ndff.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
statline.cbs.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl